

Ing. Zoltán Németh, PhD., oslávil šesťdesiatku

Ing. Zoltán Németh, PhD., sa narodil 28. 5. 1962 v Košiciach. Pri svojom otcovi, banskom inžinierovi, už od malička prichádzal do kontaktu s geologickou a baníckou komunitou. To ho predurčilo na tvrdú cestu geológa. Geovedné vzdelanie získal na Technickej univerzite v Košiciach v odbore banská geológia a geologický prieskum, kde v roku 1986 obhájil titul Ing. Už počas štúdií prejavoval záujem o geologické mapovanie a tektonický výskum. Tomu zodpovedala aj téma diplomovej práce pod vedením prof. RNDr. Stanislava Jacka, CSc., zameranej na tektonicky komplikovanú oblasť Veľkej Lodiny a údolia Sopotnice v zóne veporika Čiernej hory, kde vyčlenil prešmykovú zónu Humenca.

Po absolvovaní základnej vojenskej služby kratší čas pôsobil v štátnom podniku Geologický prieskum Spišská Nová Ves a v Geocomplexe, a. s., Bratislava. V roku 1996 spolu s ostatnými pracovníkmi kolektívu pod vedením RNDr. Pavla Greculu, DrSc., nastúpil do Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (v tom čase Geologická služba Slovenskej republiky), do dnešného regionálneho centra v Košiciach. Spočiatku sa venoval hlavne geologickému mapovaniu (nezriedka aj 100 terénnych dní ročne), ale už aj komunikácii tejto inštitúcie so zahraničím a časopisu *Mineralia Slovaca*. V ŠGÚDŠ sa dodnes zaoberá regionálnym tektonickým výskumom, detailným terénnym mapovaním a v prípade potreby aj spoluriešiteľstvom na projektoch inžinierskogeologického, hydrogeologického či environmentálneho zamerania. Venoval sa geologickému mapovaniu oblasti Spišsko-gemerského rudohoria a Veporských vrchov, Malých Karpát a Strážovských vrchov. V rokoch 1996 – 1998 bol zodpovedným riešiteľom medzinárodného projektu *UNESCO/IUGS IGCP 276 – Paleozoic in the Tethys* (1990 – 1998). Doktorandské štúdium v odbore petrológia so zameraním na štruktúrnú petrológiu a petrotektoniku úspešne dokončil v roku 2001 na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave pod vedením prof. RNDr. Mariána Putiša, DrSc., a získal titul PhD. Absolvoval viaceré špecializované kurzy – geochronológie na University of Georgia, Athens, Georgia, USA (školiťel prof. R. D. Dallmeyer, 1994) či textúrnej gonio-

metrie na univerzite Karl-Franzens Universität Graz v Rakúsku (prof. E. Wallbrecher, 1998). V roku 2015 bol jubilantovi priznaný vedecký kvalifikačný stupeň IIa.

Podieľal sa na tvorbe a je spoluautorom regionálnogeologických máp v mierke 1 : 50 000 a vysvetliviek k nim. Je spoluautorom aj *Prehľadnej geologickej mapy Slovenska 1 : 200 000, list Košice*, a spoločných vysvetliviek k tejto mape (Bezák et al., 2008). Prispel k zostaveniu geologicko-náučných máp *Zemplínskych vrchov* (2013) a regiónu *Medzev – Jasov* (2020). Podieľal sa na riešení úlohy *Aktualizácia geologickej stavby prob-*

lémových území Slovenskej republiky v mierke 1 : 50 000 (2012 – 2019). Aktuálne participuje aj na rozbiehajúcom sa projekte mapy pomedzia národných parkov Slovenský raj – Muránska planina – Slovenský kras – Nízke Tatry. Je aktívnym členom medzinárodného kolektívu úlohy *Coordination and Support Action Geological Service for Europe* (CSA GSEU), kde je medzinárodným vedúcim skupiny na zostavenie *Litotektonickej mapy Európy* a súvisiacich databáz a slovníkov.

Ing. Németh venoval veľkú časť svojej činorodej práce úlohám ložiskovej geológie (ložiská Dobšiná, Smolník, Košice I). Podieľal sa na hodnotení potenciálnych zdrojov kovového horčíka, výskumu magnezitu a mastenca (projekt *UNESCO/IUGS IGCP 443 Magnesite and Talc – Geological and Environmental Correlations*, kde pôsobil ako medzinárodný organizačný vedúci), ako aj zdrojov kritických nerastných surovín či zdrojov kremíka a surovín pre odvetvia obnoviteľnej energie a elektromobility. Pôsobil ako expert v rámci projektu *EC DG Growth – ERECON* o zásobovaní európskeho priemyslu prvkami vzácnych zemín v krízovom roku 2010. V rokoch 2015 – 2018 ako poverený pracovník ŠGÚDŠ v rámci medzinárodného projektu *MINATURA 2020* sa ako vedúci národného riešiteľského kolektívu podieľal na harmonizácii európskej geologickej a banskej legislatívy. V posledných rokoch bol zodpovedným riešiteľom úlohy *Databáza primárnych údajov z ložiskového prieskumu v regióne Spišsko-gemerského rudohoria a východoslovenských neovulkanitov* (2019 – 2020).

Aktívne spolupracoval aj na riešení úloh aplikovaného výskumu, ako boli regionálne hydrogeologické mapovanie Cerovej vrchoviny a oblasti Polonín – Bukovských vrchov, inžinierskogeologický výskum a registrácia svahových deformácií v regióne východného Slovenska a aktuálne mapovanie zosuvného územia východne od toku rieky Hornád v rámci IG mapovania regiónu Slanských vrchov. Venoval sa aj projektom zameraným na optimalizáciu likvidácie CO₂ umelou karbonizáciou a monitoringu environmentálnej záťaže v oblasti Zlatej Idky a projektu LIFE – *Life for Krupina* (2014, 2017).

V rokoch 2006 – 2010 pôsobil ako vedúci regionálneho centra ŠGÚDŠ v Košiciach. Je členom aprobačnej komisie geologických máp ŠGÚDŠ a od roku 2021 je vedúcim oddelenia zahraničných vzťahov ŠGÚDŠ a súčasne LEAR – *Legal Entity Appointed Representative* za ŠGÚDŠ v Európskej komisii.

Významné sú aj jeho edično-redakčné a organizačné aktivity. Od roku 1995 pôsobí v redakčnej rade časopisu *Mineralia Slovaca*, najprv ako prekladateľ a korektor anglických textov a neskôr od roku 2006 ako vedecký redaktor. Jeho veľkým prínosom je od roku 2017 časopis indexovaný databázou Scopus.

Ako dlhoročný člen Slovenskej geologickej spoločnosti bol v rokoch 2005 – 2013 jej vedeckým tajomníkom a v rokoch 2013 – 2017 bol ako podpredseda SGS organizátorom a spoluorganizátorom niekoľkých desiatok vedeckých podujatí (kongresy, konferencie či predvianočné semináre, prednáškové popoludnia a terénne semináre). Bol zostavovateľom vedeckých programov a zborníkov abstraktov k nim (na platforme *Geovesníka* časopisu *Mineralia Slovaca*).

Okrem toho organizoval alebo sa podieľal na organizácii medzinárodných vedeckých podujatí a terénnych exkurzií nielen na Slovensku, ale aj v Číne či Taliansku.

Milý Zolo,

*prajeme Ti do ďalších rokov ešte veľa energie
bez syndrómu vyhorenia, dobré zdravie a pretrvávajúci
pozitívizmus.*

Nech sa Ti stále dobre darí v Tvojom tradičnom „trojboji“:

- ako riešiteľovi úloh – momentálne v rámci projektu *EuroGeoSurveys Geological Service for Europe* ako celoeurópskemu zodpovednému riešiteľovi úlohy *Lithotectonic Map of Europe 1 : 5 mil.* na zostavenie takejto mapy s rozsiahlou databázou a vysvetliviek k nej,
- pri manažovaní oddelenia zahraničných vzťahov ŠGÚDŠ a väzby našej inštitúcie na európske projekty a Európsku komisiu,
- ako manažujúcemu, vedeckému a jazykovému redaktorovi časopisu *Mineralia Slovaca*.

Ľubomír Gazdačko za kolektív
spolupracovníkov ŠGÚDŠ

Výber z publikácií

V registri publikačnej činnosti zamestnancov ŠGÚDŠ má Ing. Zoltán Németh, PhD., aktuálne uvedených 285 publikácií. Uvádzame najvýznamnejšie z nich:

- Mello, J. (ed.), Filo, I., Havrila, M., Ivanička, J., Madarás, J., **Németh, Z.**, Polák, M., Pristaš, J., Vozár, J., Koša, E. a Jacko, S., ml., 2000: Geologická mapa Slovenského raja, Galmusu a Hornádskej kotliny 1 : 50 000. Bratislava, MŽP SR – Štátny geologický ústav Dionýza Štúra.
- Mello, J. (ed.), Filo, I., Havrila, M., Ivan, P., Ivanička, J., Madarás, J., **Németh, Z.**, Polák, M., Pristaš, J., Vozár, J., Vozárová, A., Liščák, P., Kubeš, P., Scherer, S., Siráňová, Z., Szalaiová, V. a Žáková, E., 2000: Vysvetlivky ku geologickej mape Slovenského raja, Galmusu a Hornádskej kotliny 1 : 50 000. Bratislava, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 303 s.
- Németh, Z.**, 2002: Variscan suture zone in Gemericum: Contribution to reconstruction of geodynamic evolution and metallogenetic events of Inner Western Carpathians. *Slovak Geological Magazine*, 8, 3 – 4, 247 – 257.
- Németh, Z.**, Prochaska, W., Radvanec, M., Kováčik, M., Madarás, J., Koděra, P. a Hraško, L., 2004: Magnesite and talc origin in the sequence of geodynamic events in Veporicum, Inner Western Carpathians, Slovakia. *Acta Petrologica Sinica*, 20, 4, 837 – 854.
- Németh, Z.**, 2005: Paleopiezometry: Tool for determination of differential stresses for principal ductile shear zones of Gemericum, Western Carpathians. *Slovak Geological Magazine*, 11, 2 – 3, 185 – 193.
- Grecula, P. (ed.), Kobulský, J., Gazdačko, L., **Németh, Z.**, Hraško, L., Novotný, L. a Maglay, J., 2009: Geologická mapa Spišsko-gemerského rudohoria 1 : 50 000. Bratislava, MŽP SR – Štátny geologický ústav Dionýza Štúra.
- Radvanec, M., **Németh, Z.** a Bajtoš, P., 2010: Magnesite and talc in Slovakia – Genetic and geoenvironmental models. *Monograph*. Bratislava, State Geological Institute of Dionýz Štúr, 189 s.
- Grecula, P., Kobulský, J. (eds.), Gazdačko, L., **Németh, Z.**, Hraško, L., Novotný, L., Maglay, J., Pramuka, S., Radvanec, M., Kucharič, L., Bajtoš, P. a Záhorová, L., 2011: Vysvetlivky ku geologickej mape Spišsko-gemerského rudohoria 1 : 50 000. Bratislava, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 308 s.
- Polák, M. (ed.), Plašienka, D., Kohút, M., Putiš, M., Bezák, V., Filo, I., Olšavský, M., Havrila, M., Buček, S., Maglay, J., Elečko, M., Fordinál, K., Nagy, A., Hraško, L., **Németh, Z.**, Ivanička, J. a Broska, I., 2011: Geologická mapa Malých Karpát 1 : 50 000. Bratislava, MŽP SR – Štátny geologický ústav Dionýza Štúra.
- Polák, M. (ed.), Plašienka, D., Kohút, M., Putiš, M., Bezák, V., Maglay, J., Olšavský, M., Havrila, M., Buček, S., Elečko, M., Fordinál, K., Nagy, A., Hraško, L., **Németh, Z.**, Malík, P., Liščák, P., Madarás, J., Slavkay, M., Kubeš, P., Kucharič, L., Boorová, D., Zlinská, A., Siráňová, Z. a Žecová, K., 2012: Vysvetlivky ku geologickej mape regiónu Malé Karpaty 1 : 50 000. Bratislava, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 287 s.
- Németh, Z.**, Radvanec, M., Kobulský, J., Gazdačko, L., Putiš, M. a Zákršmidová, B., 2012: Allochthonous position of the Meliaticum in the North-Gemeric zone (Inner Western Carpathians) as demonstrated by paleopiezometric data. *Mineralia Slovaca*, 44, 1, 57 – 64.
- Fordinál, K. (ed.), Maglay, J., Elečko, M., Nagy, A., Moravcová, M., Vlačíky, M., Kučera, M., Polák, M., Plašienka, D., Filo, I., Olšavský, M., Buček, S., Havrila, M., Kohút, M., Bezák, V. a **Németh, Z.**, 2012: Geologická mapa Záhorkej nížiny 1 : 50 000. Bratislava, MŽP SR – Štátny geologický ústav Dionýza Štúra.
- Fordinál, K. (ed.), Maglay, J., Elečko, M., Nagy, A., Moravcová, M., Vlačíky, M., Kohút, M., **Németh, Z.**, Bezák, V., Polák,

- M., Plašienka, D., Olšovský, M., Buček, S., Havrila, M., Hók, J., Pešková, I., Kucharič, L., Kubeš, P., Malík, P., Baláž, P., Liščák, P., Madarás, J., Šefčík, P., Baráth, I., Boorová, D., Uher, P., Zlinská, A. a Žecová, K., 2012: Vysvetlivky ku geologickej mape Záhorskej nížiny 1 : 50 000. Bratislava, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 232 s.
- Radvanec, M., Tuček, L., Derco, J., Čechovská, K. a Németh, Z., 2013: Change of carcinogenic chrysotile fibers in the asbestos cement (eternit) to harmless waste by artificial carbonatization: Petrological and technological results. *Journal of Hazardous Materials*, 252 – 253, 390 – 400. <https://doi.org/10.1016/j.jhazmat.2013.02.036>.
- Németh, Z., Putiš, M. a Hraško, L., 2016: The relation of metallogeny to geodynamic processes – the natural prerequisite for the origin of mineral deposits of public importance (MDoPI): The case study in the Western Carpathians, Slovakia. *Mineralia Slovaca*, 48, 2, 119 – 134.
- Radvanec, M., Németh, Z., Král, J. a Pramuka, S., 2017: Variscan dismembered metaophiolite suite fragments of Paleo-Tethys in Gemeric unit, Western Carpathians. *Mineralia Slovaca*, 49, 1, 1 – 48.
- Hók, J., Pelech, O., Teťák, F., Németh, Z. a Nagy, A., 2019: Outline of the geology of Slovakia (W. Carpathians). *Mineralia Slovaca*, 51, 1, 31 – 60.
- Gazdačko, L., Žecová, K., Németh, Z., Stercz, M., Kronome, B., Lenhardtová, E., Košuth, M., Maglay, J. a Nagy, A., 2020: Sprievodca ku geologicko-náučnej mape regiónu Medzev – Jasov 1 : 50 000. Bratislava, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 149 s.
- Ščerbáková, B., Gawlick, H.-J. a Németh, Z., 2020: Differential stresses estimated from calcite veins in HP-LT Triassic Hallstatt Limestones (Northern Calcareous Alps, Austria). *Mineralia Slovaca*, 52, 1, 33 – 44.
- Németh, Z., 2021: Lithotectonic units of the Western Carpathians: Suggestion of simple methodology for lithotectonic units defining, applicable for orogenic belts world-wide. *Mineralia Slovaca*, 53, 2, 91 – 90.
- Hraško, L., Kováčik, M. (eds.), Olšovský, M., Sentpetery, M., Pelech, O., Laurinc, D., Maglay, J., Németh, Z., Kronome, B., Nagy, A., Kováčik, M., Vlačíky, M. a Dananaj, I., 2021: Geologická mapa Strážovských vrchov (východná časť) 1 : 50 000. Bratislava, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra.
- Németh, Z., Maglay, J., Petro, L., Stercz, M., Grega, D., Pelech, O. a Gaál, L., 2023: Neo-Alpine uplift and subsidence zones in the Western Carpathians: Product of kinematic activity on Cenozoic AnD3 (NW-SE and NE-SW) and AnD4 (E-W – subequatorial and N-S – submeridian) regional faults. *Mineralia Slovaca*, 55, 2, 103 – 116.
- Hraško, L., Németh, Z. a Konečný, P., 2024: Variscan lithotectonic units in the Suchý massif of the Strážovské vrchy Mts, Western Carpathians – products of sedimentary, tectonometamorphic and granite forming processes. *Mineralia Slovaca*, 56, 1, 3 – 50.

